

Uitsluitingslijst ABN AMRO Investment Solutions

*Uittreksel uit het interne Beleid van AAIS inzake duurzaam beleggen
Onderdeel van het Sustainability Risk Policy Framework van AAIS in de zin van artikel 3 van de SFDR-verordening*

Februari 2021

I. Achtergrond

ABN AMRO Investment Solutions ("AAIS") heeft in zijn hoedanigheid van beheerverenootschap onder het gezag van de Franse *Autorité des Marchés Financiers* (AMF) en als ondertekenaar van de Principes voor verantwoord beleggen (PRI) via moedermaatschappij ABN AMRO een fiduciaire plicht. Deze fiduciaire plicht impliceert dat onze cliënten van ons verwachten dat wij hun portefeuilles beheren in overeenstemming met hun belangen. Om te beginnen betekent dit het afzwakken van de financiële risico's. Het duurzaamheidsrisico is een belangrijke motor van de financiële waarde, wat wordt bevestigd door de definitie die de toezichthouder voor het begrip "duurzaamheidsrisico" hanteert: *"een gebeurtenis of omstandigheid die verband houdt met het milieu, de maatschappij of het bestuur en die, indien ze zich voordoet, een negatieve materiële impact zou kunnen hebben op de waarde van de investering."* Tegelijkertijd worden we gedreven door een meer holistische visie: we willen oplossingen voor beleggingen aanreiken die de belangen van de komende generaties optimaal dienen.

We sluiten bedrijven uit die actief zijn in bepaalde sectoren of die betrokken zijn bij bepaalde activiteiten. We doen dit omdat we geloven dat deze beleggingen financieel potentiële verlieswaarde en/of reputatierisico's kunnen veroorzaken (hele fondsengamma) en/of omdat ze niet stroken met ons doel en onze ethische waarden (ESG-fondsen en duurzame fondsen¹).

Deze memo is bedoeld om een overzicht te geven van de uitsluitingen die ABN AMRO Investment Solutions hanteert, en legt de beweegreden achter elke uitsluiting uit. Deze uitsluitingen stroken met het beleidskader voor duurzaamheidsrisico's van ABN AMRO en met het duurzame beleggingsbeleid van ABN AMRO Investment Solutions.

De uitsluitingen zijn van toepassing op de fondsen die op onze platforms zijn ingeschreven, en maken deel uit van het duurzame beleggingsbeleid van AAIS. Voor zover dit nog niet het geval is, zullen deze uitsluitingen worden opgenomen in het prospectus van de fondsen. AAIS beschikt over controlemogelijkheden om na te gaan of de portefeuilles die op onze platforms zijn opgenomen, zich houden aan deze uitsluitingen.

Tot slot sluiten we in overeenstemming met het beleid van AAIS inzake witwaspraktijken en financiering van terrorisme ("AML-FT") alle effecten uit die worden uitgegeven door emittenten uit landen die gebreken vertonen op vlak van AML-FT ("lijst van landen op de zwarte lijst"). Deze effecten worden uitgesloten van alle fondsen die we direct of via een

---

¹ Fondsen die onder de SFDR-verordening ingedeeld worden onder artikel 8 en 9.

delegatieovereenkomst beheren. De lijst van landen op de zwarte lijst wordt verschillende keren per jaar bijgewerkt in overeenstemming met de laatste publicaties van de Financial Action Task Force, de Europese Unie en de OESO.

Nota bene: Gelieve bij de uitsluitingen voor ESG-fondsen en duurzame fondsen rekening ermee te houden dat nog niet alle uitsluitingen die in deze nota vermeld staan, integraal geïmplementeerd zijn voor het volledige fondsengamma. Dit zal het geval zijn in het tweede kwartaal van 2021.

II. Toelichting bij uitsluitingen met betrekking tot bedrijven

Uitsluitingen die gelden voor het hele fondsengamma (nultolerantie)

1. **Controversiële wapens.** Controversiële wapens zijn wapens die een onevenredige en willekeurige impact hebben op burgers. In Bijlage 1 lichten we deze uitsluiting verder toe.
2. **Bedrijven die niet voldoen aan de 10 principes van het Global Compact van de VN.** Het Global Compact van de VN heeft 10 principes geformuleerd die de minimale fundamentele vereisten definiëren om op een verantwoorde manier zaken te doen. Deze principes moeten worden gerespecteerd ongeacht waar een bedrijf actief is. Goede praktijken in een bepaald gebied kunnen geen schade in een ander gebied compenseren. Via ons moederbedrijf ABN AMRO zijn we lid van UN Global Compact. Daarom sluit ABN AMRO Investment Solutions bedrijven uit die niet voldoen aan de tien principes. Het gaat om twee principes over mensenrechten (principe 1 en 2), vier principes over arbeidsrechten (principe 3, 4, 5 en 6), drie principes over milieu (principe 7, 8 en 9) en een principe over bestuur (principe 10).²
3. **Tabak producerende bedrijven, bijvoorbeeld telers en fabricanten van tabak.** Sinds 2017 heeft ons moederbedrijf ABN AMRO zich in samenwerking met de Nederlandse Hartstichting teruggetrokken uit de financiering van bedrijven die tabak produceren. Sinds april 2018 geldt die uitsluiting ook voor beleggingsproducten. Volgens ABN AMRO is de kernactiviteit van de tabaksindustrie niet verenigbaar met de kernwaarden van de bank. Naast de ernstige gevolgen van het product voor de gezondheid (mensenrechten) gaat de productie van tabak gepaard met ernstige duurzaamheidsrisico's. De productie van tabak gaat bijvoorbeeld gepaard met arbeidsgerelateerde problemen zoals een gebrek aan beschermende kleding en kinderarbeid. Bovendien heeft de productie van tabak milieueffecten zoals ontbossing en vervuiling van de bodem en het water.
4. **Bedrijven op de Investment Exclusion List (IEL) van ABN AMRO.** ABN AMRO kan besluiten om bedrijven uit te sluiten van investeringen om redenen die in dit document niet genoemd worden.

Aan defensie gerelateerde uitsluitingen voor ESG-fondsen en duurzame fondsen (nultolerantie tenzij anders vermeld)

5. **Militaire contracten.** Er bestaat een nultolerantie voor militaire contracten voor wapens. Voor wapengerelateerde producten en/of diensten bedraagt de drempel 5%. Militaire contracten, ook contracten met de defensie- of wapenindustrie genoemd, kunnen als controversieel worden beschouwd om redenen van pacifisme, asymmetrie in de koopkracht van landen voor defensie, negatieve effecten op de economische groei en ontwikkeling, met name in post-conflictgebieden als gevolg van defensie-uitgaven, potentiële problemen rond transparantie en corruptie, en de potentie ervan voor het (opnieuw) aanwakken van oorlogen en conflicten.
6. **Kleine militaire en civiele wapens.** We hanteren een nultolerantie voor bedrijven die inkomsten halen uit deze wapens en hun belangrijkste onderdelen. Vuurwapens kunnen als controversieel worden beschouwd, omdat ze naar verluidt een belangrijke factor zijn in de toename van het aantal gewapende conflicten wereldwijd. Ze zijn het favoriete wapen van veel terroristische groepen wereldwijd en ze belemmeren vaak een vlottere heropbouw en ontwikkeling na afloop van een conflict. Naast het verlies van mensenlevens en fysieke schade veroorzaakt gewapend geweld ook aanzienlijke (directe en indirecte) economische kosten.

---

² <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

Specifieke aan klimaat en biodiversiteit gerelateerde uitsluitingen voor ESG-fondsen en duurzame fondsen (drempel van 5 % tenzij anders vermeld)

- 7. Ontwikkeling van genetisch gemodificeerde organismen (GGO) en/of teelt en groei van genetisch gemodificeerde gewassen.** GGO's laten aan het milieu en de biodiversiteit gerelateerde zorgen ontstaan over het ontstaan van nieuw onkruid, het verlies van land- en water-ecosystemen door het gebruik van giftige herbiciden en pesticiden.
- 8. Olieboringen in de Arctische zee, oliehoudend zand of teerzand en methoden voor de winning van schalie-energie.** Vanuit het oogpunt van het klimaat veroorzaken deze winningsmethoden hoge emissieniveaus (teerzand, schalie-energie) en ze hebben zware gevolgen voor (vaak kwetsbare) ecosystemen zoals gebieden met een hoge biodiversiteitswaarde.

Specifieke aan thermische kool gerelateerde uitsluitingen voor ESG-fondsen en duurzame fondsen*

Momenteel focussen we ons op thermische kolen (stoomkolen), die verbrand worden om stroom op te wekken die turbines laat draaien om elektriciteit op te wekken voor openbare elektriciteitsnetten of rechtstreeks door de industrie die elektriciteit verbruikt (zoals de chemische industrie, papierproducenten, cementindustrie en metselwerk).

- 9. Thermische steenkoolwinning.** Steenkool geeft bij de productie van elektriciteit meer broeikasgas (doelen 1, 2 en 3) af dan olie of gas. De koolstofintensiteit van steenkool om elektriciteit op te wekken bedraagt 1050 g CO₂eq/kWh tegenover 443 g CO₂eq/kWh voor aardgas.³
- 10. Bedrijven met betrokkenheid (meer dan 15% van de totale omzet) bij de productie van elektriciteit uit thermische kolen.**⁴ Deze drempel wordt tot 10% verlaagd in 2022. Overeenkomstig het engagement van de Europese Unie voor 2030 streven we ernaar om per 2030 geen kolengerelateerde transacties in Europa meer te financieren en om de kolenfinanciering per 2040 helemaal af te bouwen (dat laatste overeenkomstig de AFG-richtlijnen).

* Hoewel de hierboven vermelde uitsluitingen van kolen momenteel alleen van toepassing zijn op ESG-fondsen en duurzame fondsen (artikel 8 en 9 van de SFDR), zullen we deze uitsluitingen geleidelijk uitbreiden naar het volledige fondsgamma (inclusief fondsen in de categorie 'andere' van de SFDR) om de bovenvermelde gefaseerde uitstaptermijnen te halen.

Andere uitsluitingen voor ESG-fondsen en duurzame fondsen (drempel van 5 % tenzij anders vermeld)

- 11. Bedrijven die betrokken zijn (meer dan 50 % van de totale omzet) bij de handel en/of groothandel in tabak.** In uitsluiting nr. 3 wordt de achtergrond van deze uitsluiting toegelicht.
- 12. Buitensporig gokken,** met name bedrijven die gokdiensten (casino's, loterijen, bookmakers, online gokken enz.), gokproducten (eenarmige bandieten en andere gokapparaten) en producten/diensten ter ondersteuning van gokactiviteiten aanbieden. Buitensporig gokken is controversieel, onder meer vanwege de mogelijke sociale gevolgen voor kwetsbare mensen en gemeenschappen. De gokindustrie is ook gevoelig voor problemen inzake gegevensbescherming en voor witwaspraktijken.
- 13. Productie van entertainment voor volwassenen.** Entertainment voor volwassenen wordt gelinkt aan allerlei problemen op vlak van mensenrechten en arbeidsrecht, zoals mensenhandel en andere vormen van uitbuiting.
- 14. Productie van cannabis voor recreatieve doeleinden.** Het produceren van cannabis is gelinkt aan verschillende ernstige ESG-risico's.⁵ De binnenteelt van cannabis is energie-intensief, terwijl de buitenteelt gepaard gaat met risico's voor verontreiniging van de bodem en het water en veel water vereist. De maatschappelijke risico's hebben betrekking op de gezondheid van de gebruikers en telers van cannabis (door pesticiden). Verder is de

³ AFG: Guide to Developing a Coal Strategy for Asset Management Companies, maart 2020.

⁴ Met uitzondering van van groene obligaties (die door dezelfde bedrijven kunnen worden uitgegeven)

⁵ Cannabis gaat gepaard met aanzienlijke risico's op vlak van ESG: <https://www.morningstar.com/articles/949410/cannabis-faces-significant-esg-risks>

regelgeving over de productie van cannabis vatbaar voor wijzigingen. Tot slot wordt de cannabisindustrie vaak gelinkt aan onethische zakelijke praktijken.

15. **Productie van bont en speciaal leder.** De productie van bont en speciale lederproducten heeft een ernstige impact op het dierenwelzijn en kan resulteren in negatieve milieueffecten, zoals vervuiling van het water en de bodem.
16. **Dierproeven.** Dierproeven kunnen ernstige gevolgen hebben voor het dierenwelzijn. Dierproeven mogen alleen toegestaan worden als ze voldoen aan de wetgeving in de EU of de VS (of een equivalent). Zelfs als dit gereguleerd verloopt, moeten het gebruik van proefdieren, het dierenleed en het aantal dieren dat wordt gebruikt, tot een minimum worden beperkt (de zogenaamde 3R-strategie: vervangen, verminderen, verfijnen). We verwachten dat onze portefeuillebeheerders minimale kwaliteitsnormen hanteren die overeenstemmen met ons standpunt inzake dierproeven.

III. Toelichting bij uitsluitingen met betrekking tot regeringen

Uitsluitingen die gelden voor het hele fondsgamma (nultolerantie)

Landen zijn uitgesloten van beleggingen indien:

1. ze vermeld staan op de **sanctielijst** van ABN AMRO. ABN AMRO houdt zich aan de internationale sanctieregelingen, waaronder de sanctieregelingen van de Verenigde Naties (VN), de Europese Unie (EU) en de Verenigde Staten (VS). Daarnaast houdt ABN AMRO zich aan de lokale sanctieregelgeving van de landen waar de bank actief is. ABN AMRO heeft ook een eigen sanctiebeleid. Dit betekent dat de bank in sommige gevallen een strenger beleid voert dan de externe sanctiereglementeringen voorschrijven. We voeren dit beleid op basis van onze eigen risicoanalyse. De meest recente lijst is terug te vinden op de website van ABN AMRO⁶. Deze uitsluiting geldt naast de uitsluitingen volgens AML-FT die in de inleiding tot dit document zijn gedefinieerd.

Uitsluitingen voor ESG-fondsen en duurzame fondsen

Landen worden uitgesloten van beleggingen indien:

2. ze het **Verdrag inzake non-proliferatie van kernwapens (NPT)** niet hebben geratificeerd: een verdrag om de verspreiding van kernwapens en wapentechnologie te voorkomen, om samenwerking bij het vreedzaam gebruik van kernenergie te bevorderen en om de doelstelling van nucleaire ontwapening en algemene en volledige ontwapening te bevorderen.⁷
3. ze het **Klimaatakkoord van Parijs** niet hebben geratificeerd: een juridisch bindend internationaal verdrag inzake klimaatverandering dat de stijging van de wereldwijde gemiddelde temperatuur moet beperken tot ruim onder 2 °C boven het pre-industriële niveau en inspanningen moet leveren om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau. Een temperatuurstijging van ruim onder 2 °C zou een gevaarlijke klimaatverandering moeten helpen voorkomen.⁸
4. ze **Verdrag 182 van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) inzake de slechtste vormen van kinderarbeid** niet hebben geratificeerd: een verplichting om onmiddellijke, effectieve en tijdsgebonden maatregelen te nemen om de slechtste vormen van kinderarbeid met spoed uit te bannen.⁹

---

⁶ <https://www.abnamro.nl/nl/prive/betalen/sanctiemaatregelen.html>

⁷ <https://www.un.org/disarmament/wmd/nuclear/npt/>

⁸ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

⁹ <https://www.ilo.org/ipecc/facts/ILOconventionsonchildlabour/lang--en/index.htm>

Bijlage 1 Controversiële wapens

Het is voor ons wettelijk verboden om te investeren in bedrijven die clustermunitie produceren, verkopen of distribueren. Verder sluit ABN AMRO Investment Solutions in lijn met onze moedermaatschappij ABN AMRO Bank N.V. (hierna ABN AMRO genoemd) beleggingen in andere controversiële wapens dan clustermunitie uit. Controversiële wapens zijn wapens die een onevenredige en willekeurige impact hebben op burgers.

Op basis van onderliggend onderzoek dat Sustainalytics aanlevert, lijst AAIS de bedrijven op die betrokken zijn bij controversiële wapens, en sluit het deze bedrijven uit van zijn beleggingsplatformen.

Een bedrijf wordt uitgesloten als het betrokken is bij de productie, verkoop en/of distributie van (delen van) controversiële wapens en deze betrokkenheid betrekking heeft op het hoofdwapensysteem of op onderdelen/diensten van het hoofdwapensysteem die op maat zijn gemaakt en die essentieel zijn voor een dodelijk gebruik van het wapen.

De volgende wapens zijn controversieel¹⁰:

- clusterwapens;
- kernwapens;
- antipersoonsmijnen;
- biologische wapens;
- chemische wapens;
- witte fosforwapens.

Let op:

- Als het bedrijf door eigendom indirect betrokken is bij controversiële wapens, wordt het uitgesloten indien het percentage van de eigendom meer bedraagt dan 10% voor ESG-fondsen en duurzame fondsen en meer dan 35% voor andere fondsen.¹¹
- Bij betrokkenheid bij kernwapens wordt het bedrijf uitgesloten als het bijdraagt aan de nucleaire programma's van andere staten dan de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk of Frankrijk.¹²

Op de website van ABN AMRO staat een lijst met beursgenoteerde bedrijven die zijn uitgesloten op basis van betrokkenheid bij controversiële wapens.¹³

---

¹⁰ Deze lijst is gebaseerd op verschillende overeenkomsten en verdragen, zoals het Verdrag (van Oslo) inzake clustermunitie, het Non-Proliferatieverdrag, het Verdrag van Ottawa, het Verdrag inzake biologische wapens en toxiwapens en het Verdrag inzake chemische wapens. We zijn momenteel bezig om verarmd uranium aan de lijst toe te voegen. Dit besluit moet nog worden goedgekeurd door de bevoegde commissie bij ABN AMRO Bank N.V.

¹¹ Externe vermogensbeheerders worden uitgesloten van de indirecte betrokkenheidsdrempels voor controversiële wapens.

¹² De kernmachten die het Verdrag inzake niet-proliferaie van kernwapens hebben geratificeerd, en die deel uitmaken van de NAVO. China en Rusland hebben ook het Verdrag inzake niet-proliferaie van kernwapens geratificeerd, maar het is verboden om bij te dragen aan de programma's van deze landen.

¹³ <https://www.abnamro.com/app#/nl/over-abn-amro/product/uitsluitingslijst>